

*Besprekingsverslag***Van**

Ir. R.W. Vernes

Onderwerp

Verslag 7e overleg Gebruikersraad GEO-modellen (ondiep) d.d. 15 september 2011 te Utrecht

Earth, Environmental and Life Sciences

Princetonlaan 6
3584 CB Utrecht
Postbus 80015
3508 TA Utrecht

www.tno.nl

T +31 88 866 42 56

F +31 88 866 44 75

infodesk@tno.nl

Datum

23 november 2011

Onze referentie

TNO-060-UT-2011-02010

Doorkiesnummer

+31 88 866 47 80

Aanwezig: Jurriaan Cok (Waterschap Peel en Maasvallei), Gé van den Eertwegh (KWR Watercycle Research Institute; voorzitter), Vera Lagendijk (Vitens), Harry van Manen (Rijkswaterstaat/Waterdienst, vervanger Timo Kroon), Robbert van Montfoort (Arcadis), Fred Olie (Royal Haskoning), Johan van der Veer (Provincie Limburg), Michiel van der Meulen (TNO) en Ronald Vernes (TNO, secretaris).

Afwezig met afmelding:

Janet Hof (Provincie Drenthe), Timo Kroon (Rijkswaterstaat/Waterdienst, vervangen door Harry van Manen), Judith Snepvangers (Landschap Overijssel), Nila Taminiau (Waterschap Peel en Maasvallei, vervangen door Jurriaan Cok)

Afwezig zonder afmelding:

Marcel Jeurink (Mos Grondmechanica), Dennis Walvoort (Alterra)

Voorliggende stukken:

- conceptagenda overleg (zie hieronder),
- conceptnotulen overleg 17 maart 2011,
- hoofdstukken 1 en 3 uit het concept Geo-Informatie Programma 2011.

Agenda

1. Welkom, opening en agenda
2. Mededelingen (allen)
3. Samenstelling Gebruikersraad (Gé, allen)
4. Conceptnotulen vergadering 17 maart 2011
5. Gebruikersdag 26 mei 2011: ervaringen (allen)
6. GIP Programma 2012 GEO-modellen: (allen)
7. Dataproject Geologische en Hydrogeologische Modellen (Marco Hoogvliet)¹
8. W.v.t.t.k.
9. Afspraken en besluiten (Gé, Ronald)
10. Volgend overleg: planning en onderwerpen (Gé)
11. Sluiting

1. Welkom, opening en agenda

Gé van den Eertwegh opent de vergadering. Hij verwelkomt de aanwezigen, in het bijzonder Jurriaan Cok, vervanger van Nila Taminiau, en Harry van Manen die Timo Kroon vervangt.

---

¹ Dit agendapunt betreft een ingelast agendapunt.

Datum

23 november 2011

Onze referentie

TNO-060-UT-2011-02010

Pagina

2/7

Marco Hoogvliet zal, in verband met de start van het dataproject Geologische en Hydrogeologische Modellen, een presentatie komen geven. Deze presentatie wordt als extra punt aan de agenda toegevoegd.

2. Mededelingen

Harry van Manen meldt dat de Waterdienst Deltares opdracht heeft gegeven tot de bouw van een "grondwatermodellendatabank". In deze databank dienen alle grondwatermodellen, incl. het NHI, te worden samengebracht. Doel hiervan is om de informatie van de grondwatermodellen vast te leggen zodat deze in andere (grondwatermodel)studies kan worden hergebruikt. Er wordt een pilot gestart (het Azure grondwatermodelinstrumentarium) waarbinnen voor het eerst gebruik wordt gemaakt van de modellendatabank en de werkwijze zal wordt getest. Vanuit de grondwatermodellendatabank dient er ook terugkoppeling naar REGIS plaats te vinden.

Fred Olie meldt dat er een testversie is vrijgegeven van het nieuwe *DINO*Loket. Deze testversie heeft betrekking op sonderingen en is te bekijken via www2.dinoloket.nl. Alle leden worden opgeroepen om de site te bekijken en hun commentaar aan de afdeling DINO door te geven (**actiepunt Allen**).

Gé van den Eertwegh meldt dat er op 1 november a.s. een NHI discussiemiddag is georganiseerd door de NHV en STOWA. Zie www.nhv.nu voor nadere informatie.

3. Samenstelling Gebruikersraad

- Judith Snepvangers blijft lid van de Gebruikersraad GEO-modellen. Haar vaste vervangster is Corine Geujen geworden die werkzaam is bij Natuurmonumenten.
- Dennis Walvoort van Alterra zal voortaan de plaats innemen van zijn collega Joop Okx.
- Harke Tuinhof van de Gemeente Den Bosch is door Fred Olie gepolst. Hij heeft echter geen belangstelling.
- Marieke van Gerven werkt niet meer bij DLG; zij is thans werkzaam bij Staatsbosbeheer. Input vanuit Staatsbosbeheer wordt reeds via Judith Snepvangers in de vergadering ingebracht. Een lidmaatschap van Marieke is om die reden niet relevant.

Michiel van der Meulen verwacht in de nabije toekomst een bredere gebruikersgroep met daarin meer "droge" gebruikers van de geo-modellen. Dit omdat bijv. het GeoTOP-model ook binnen andere toepassingsvelden dan de hydrologie gebruikt kan worden (bijv. geotechniek, delfstoffenwinning, ...).

Fred Olie geeft aan dat de Stuurgroep BRO kijkt naar de overlegstructuur die voor de BRO dient te worden opgezet. In het tweede kwartaal van 2012 zouden de overlegorganen en –structuur duidelijk dienen te zijn.

Datum

23 november 2011

Onze referentie

TNO-060-UT-2011-02010

Pagina

3/7

Volgende maand vindt het voorzittersoverleg plaats. Dit punt zou daarbij op de agenda dienen te worden gezet.

Het voorzittersoverleg dient er naar te streven om actief bij de totstandkoming van deze overlegstructuur betrokken te worden. Naar alle verwachting zal het voorjaarsoverleg 2012 van de Gebruikersraad GEO-modellen het laatste overleg zijn binnen de huidige setting.

4. Conceptnotulen vergadering 17 maart 2011

Tekstueel: Op pagina 1, 4^e alinea van boven (kopje Voorliggende stukken): de datum van het verslag dient 14 september 2010 te zijn i.p.v. 2011.

Inhoudelijk: Geen inhoudelijke opmerkingen n.a.v. de notulen. De notulen worden met bovengenoemde correctie geaccordeerd.

N.a.v. de actielijst:

Nr	Stand van zaken
4.4	Besproken onder agendapunt 3. Met het oog op veranderingen in de overlegorganen en –structuur i.v.m. de BRO zijn verdere acties opgeschort.
6.1	Besproken onder agendapunt 3. Afgehandeld. Punt wordt afgevoerd.
6.2	Besproken onder agendapunt 3. Afgehandeld. Punt wordt afgevoerd.
6.3	Dit punt staat nog open. Ronald Vernes onderneemt actie.
6.4	Ronald Vernes en Erik Simmelink hebben n.a.v. het artikel overleg gehad met Hugo Thijssen (auteur van het artikel) en Marcel Jeurink van Mos-Rhoon. Afgesproken is om nauwer samen te gaan werken op het gebied van de parametrisatie, in het bijzonder van de Holocene deklaag. TNO acht verdere acties niet nodig.
6.5	Afgehandeld. Punt wordt afgevoerd.
6.6	Ruud Mutsaers is contactpersoon bij de afdeling DINO voor wat betreft de boorgegevens. Hij zou het beste de vragen van Natuurmonumenten kunnen beantwoorden. Algemene informatie over hoe de gegevens aangeleverd dienen te worden is te vinden op www.dinodata.nl . Deze informatie is eerder dit jaar aan Judith doorgegeven. Afgehandeld. Punt wordt afgevoerd. N.a.v. de bespreking van dit actiepoint acht de raad het wenselijk dat TNO informatie beschikbaar stelt waarom bepaalde boringen niet meer in de selectiesets van DGM/REGIS en GeoTOP worden meegenomen (actiepoint Ronald Vernes).
6.7	De aanwezige leden hebben anders dan tijdens de vergadering geen opmerkingen aan Frans van Geer doorgegeven m.b.t. de door hem gepresenteerde modelleerketen. Punt wordt afgevoerd.
6.8	Afgehandeld. Punt wordt afgevoerd.
6.9	De 3D SubsurfaceViewer is thans via DINOLoket te downloaden, zie www.dinoloket.nl/nl/download/sobisch.html . De systeemvereisten worden daarbij vermeld. Afgehandeld. Punt wordt afgevoerd.
6.10	Indien de leden nog problemen ondervinden met het gebruik van de 3D SubsurfaceViewer dan worden ze opgeroepen om dit te melden bij Jan Gunnink (jan.gunnink@tno.nl). Jan zal de problemen dan oppakken. Dit punt wordt als afgehandeld beschouwd en afgevoerd.

Datum

23 november 2011

Onze referentie

TNO-060-UT-2011-02010

Pagina

4/7

6.11	Anders dan de reeds eerder gemelde punten zijn er geen nieuwe reacties binnengekomen n.a.v. de onzekerheidskaarten. Dit punt wordt als afgehandeld beschouwd en afgevoerd.
6.12	Dit punt wordt als afgehandeld beschouwd en afgevoerd.
6.13	Robbert van Montfoort meldt geen CD met de onzekerheidskaarten en 3D Subsurface Viewer te hebben ontvangen. Actiepunt Jan Gunnink blijft staan. Ronald Vernes meldt dit bij Jan Gunnink.
6.14	Janet Hof heeft een mogelijke case studie aangedragen. Bij nadere bestudering blijkt daarbij de verbreiding van de kleilagen centraal te staan. Het gaat daarbij dus om de onzekerheid van het hydrogeologische model van REGIS. Momenteel zijn alleen de onzekerheidskaarten van het geologische model van DGM beschikbaar, die van het hydrogeologische model van REGIS nog niet. Om die reden is deze case studie (nog) niet geschikt. Robbert van Montfoort heeft geen case studie aan kunnen dragen. Hij heeft vanuit de organisatie geen ruimte om hier actief aan bij te dragen. Ronald Vernes gaat na of het mogelijk is om het Proefproject Mariapeel Deurnse Peel als case studie voor de onzekerheidskaarten te gebruiken. (actiepunt)
6.15	Vanwege het ontbreken van een case studie is dit actiepunt (nog) niet relevant. Afgehandeld. Punt wordt afgevoerd.
6.16	Afstemming heeft plaatsgevonden. Afgehandeld. Punt wordt afgevoerd.

De voorzitter bedankt de secretaris voor het verslag.

7. Dataproject Geologische en Hydrogeologische Modellen

Marco Hoogvliet is projectleider van het Dataproject Geologische en Hydrogeologische modellen. Hij is werkzaam bij Deltares.

Marco geeft aan de hand van een PowerPointpresentatie en bijbehorende hand-out uitleg over dit dataproject.

- Doelstelling van het project is standaardisatie.
- Er wordt i.v.m. de ontwikkelingsfase waarin GeoTOP nog deels in verkeerd een splitsing gemaakt tussen DGM/REGIS en het GeoTOP-model.
- De bestaande beschrijvingen van DGM/REGIS voldoen niet aan de standaardbeschrijving van de BRO.
- De conceptplanning van de voorbereidingsfase van dit dataproject loopt van september 2011 t/m januari 2012 (zie de hand-out).
- Vanaf januari 2012 gaan de expertgroepen lopen. Belangrijke vragen waar de expertgroep zich mee bezig gaat houden zijn:
  - Welke gegevens van modellen komen in de BRO en welke niet?
  - In welk formaat dienen de gegevens uitgewisseld te worden?

De expertgroep gaat zich niet bezighouden met de functionaliteit en de visualisatie van de gegevens.

- De expertgroepen geven hun resultaten door aan de ambtelijke werkgroep.

Marco verzoekt de gebruikersraad om personen aan te dragen die geschikt zijn om namens hun sector in de expertgroep te zitten.

Datum

23 november 2011

Onze referentie

TNO-060-UT-2011-02010

Pagina

5/7

Afgesproken wordt dat Marco duidelijker aangeeft wat er van de experts aan inbreng wordt verwacht en hoe het profiel van een expert eruit ziet (**actiepunt Marco Hoogvliet**).

Daarnaast worden de volgende actiepunten vastgesteld:

- De tekst van de hand-out dient te worden uitgebreid inclusief een functieomschrijving van een potentieel lid van de expertgroep (**actiepunt Marco Hoogvliet**).
- Deze tekst en functieomschrijving worden aan de leden van de Gebruikersraad toegezonden (**actiepunt Ronald Vernes**).
- Er wordt een voorbeeld doorgegeven van het resultaat waar de expertgroep naartoe dient te werken (**actiepunt Marco Hoogvliet**).
- Doorgeven van de termijn waarbinnen mensen zich voor de expertgroep kunnen aanmelden (**actiepunt Marco Hoogvliet**).

5. Gebruikersdag 26 mei 2011: ervaringen

Vanwege de tijd wordt er kort teruggeblikt op de Gebruikersdag 2011.

Volgens Fred was er sprake van een goede, levendige discussie, met name vanuit de drinkwatersector en de advieswereld. Het delen van de eigen ervaringen vanuit het eigen werkveld kwam goed naar voren. Henk Leenaers heeft de discussie goed getrokken. Het was een geslaagde dag.

Volgens Gé blijft het bereiken van de juiste doelgroepen een aandachtspunt. Komen die wel in voldoende mate op de Gebruikersdag af? De Gebruikersdag 2011 was beter dan die in 2010.

Zowel Gé als Fred willen in de toekomst de Gebruikersdag gezamenlijk door beide Gebruikersraden blijven organiseren. Afgesproken wordt om ook 2012 een Gebruikersdag te houden.

6. GIP-programma 2012

TNO heeft overleg gehad met de Geowetenschappelijke Informatie Commissie (GIC) over het Geo-Informatie Programma (GIP) 2012. Michiel licht aan de hand van een sheet de projectstructuur van het GIP 2012 toe.

De sheet geeft een overzicht van de GIP-projecten en hun onderlinge verband. Deze projectopzet is door de GIC goedgekeurd. De bijbehorende projectbudgetten dienen nog te worden vastgesteld. De projectplannen dienen eveneens nog te worden opgesteld. De Gebruikersraad zou daarbij input kunnen leveren. Deze projectplannen worden vervolgens ter beoordeling weer aan GIC voorgelegd.

De volgende wensen worden naar voren gebracht:

Judith (ingebracht via Gé en Ronald):

- Meer detail in REGIS aanbrengen door het verdichten van de set van boringen (van regionaal naar lokaal).
- Afgeleide kaarten samenstellen van GeoTOP zodat deze i.c.m. REGIS gebruikt kunnen worden.

Harry:

Datum

23 november 2011

Onze referentie

TNO-060-UT-2011-02010

Pagina

6/7

- Terugkoppeling vanuit databank Grondwatermodellen naar REGIS. Michiel merkt op dat hiervoor een onderzoeksproject loopt dat door Frans van Geer wordt getrokken. Belangrijk is dat deze terugkoppeling anders is dan het toevoegen van een boring. Essentieel onderdeel daarbij is de reproduceerbaarheid.

Johan:

- Hydraulische gedrag van breuken in de ondergrond in kaart brengen.
- Afgeleide kaarten, zoet-zoutverdeling, stijghoogtekaarten zouden meer aandacht kunnen krijgen. Waarop wordt de prioritering in het GIP-programma gemaakt?

Michiel legt uit dat de karteringen per regio worden uitgevoerd. Voorafgaand aan de kartering wordt gesproken met stakeholders uit de regio om te horen waar hun wensen liggen. Zo wordt er ter voorbereiding op de GeoTOP-kartering momenteel gesproken met overheden en organisaties in Noord-Nederland. De problematiek is immers vaak per regio verschillend. Zo is er in gebieden met gestuwde afzettingen een duidelijke wens om inzicht te hebben in het verloop van de kleischotten. Voor wat betreft de volgorde van de karteergebieden wordt eerst de GeoTOP-kartering in Holoceen Nederland afgerond.

Afgesproken wordt om in week 38 een enquête te doen om te inventariseren wat nu de belangrijkste wensen zijn. Gé stelt daarvoor een oproep op (**actiepunt Gé**), de leden worden verzocht om vervolgens bij hun achterban de wensen te inventariseren (**actiepunt Allen**). Een samenvatting van de wensen die binnen de Gebruikersraad leven zou dan via Jan de Koning aan de GIC aangeboden kunnen worden (**actiepunt Gé**).

8. W.v.t.t.k.

Johan vraagt of er nog ontwikkelingen zijn op het gebied van in-situ metingen. Michiel geeft aan dat georadar een techniek is die momenteel al wordt ingezet bij de kartering. Deze techniek zal belangrijker worden in gebieden met een lage boordichtheid. Daarnaast worden er met name in de kustgebieden SkyTEM-metingen uitgevoerd. Dit is elektromagnetisch onderzoek met een helikopter waarbij de ligging van kleilagen en de zoet-zoutverdeling van het grondwater kan worden vastgesteld.

9. Afspraken en besluiten (Gé, Ronald)

Gé vat de afspraken en besluiten samen.

10. Volgend overleg: planning en onderwerpen (Gé)

Een volgend overleg zal in samenspraak met Klaas Maas, secretaris van de DINO Gebruikersgroep ondiep, worden vastgesteld (**actiepunt Ronald**).

11. Sluiting

De voorzitter bedankt de leden voor hun inbreng en sluit de vergadering.

Datum

23 november 2011

Onze referentie

TNO-060-UT-2011-02010

Pagina

7/7

Actielijst

Nr	Omschrijving	Uitvoerder
6.3	Het terugkoppelingsformulier via de portal manager van DINO ^L oket onder de aandacht van de gebruikers brengen.	Ronald Vernes
6.13	Toesturen CD aan Robbert van Montfoort.	Jan Gunnink
7.1	Becommentariëren testversie nieuwe DINO ^L oket (www2.dinoloket.nl)	Allen
7.2	Uitzoeken of en hoe informatie m.b.t. geselecteerde en uit de selectieset van DGM/REGIS en GeoTOP verwijderde boringen (wat was de reden?) beschikbaar gesteld kan worden aan gebruikers.	Ronald Vernes
7.3	Nagaan of het Proefproject Mariapeel en Deurnse Peel als case studie voor de onzekerheidskaarten kan dienen. Aandragen van potentiële case studies door de leden	Ronald Vernes en Jan Gunnink, Allen
7.4	Opstellen van het profiel waaraan een lid van de expertgroep van het dataproject geologische en hydrogeologische modellen dient te voldoen; duidelijk omschrijven wat van een expert aan inbreng wordt verwacht; doorgeven van een voorbeeld van het resultaat van een dataproject; doorgeven van de aanmeldingstermijn.	Marco Hoogvliet
7.5	Profiel en inbreng van expert versturen aan leden Gebruikersraad.	Ronald Vernes
7.6	Aandragen van personen die namens hun sector zitting zouden willen nemen in de expertgroep.	Allen
7.7	Doorgeven besluitvormingstraject GIP 2012	Michiel van der Meulen/Ronald Vernes
7.8	Inventariseren van de belangrijkste wensen ten aanzien van het GIP 2012.	Gé van den Eertwegh
7.9	Wensen t.a.v. het GIP 2012 samenvatten en via Jan de Koning aan GIC aanbieden.	Gé van den Eertwegh